

GŁOS NARODU

Dziennik polityczny, założony w r. 1893 przez Józefa Rogosza.

REDAKTOR NACZELNY: Dr. ANTONI BEAUPRÉ.

Przedpłata

za „Głos Narodu“ wynosi w Krakowie: miesięcznie kor. 2.—. Za odnośnienie do mieszkania dopłaca się 40 hal. miesięcznie.

Adres Redakcji i Administracji: róg ul. św. Krzyża i Mikołajskiej L. 7. Błogosławie Redakcja nie zwraca. Telefon Nr 190.

Przedpłata

na „Głos Narodu“ wynosi na prowincji: miesięcznie kor. 2.70. W państwie niemieckim kwartalnie: 10 koron. W innych państwach kwartalnie koron 12.—.

Numer pojedynczy w miejscu 10 h., na prowincji 12 h. Każda zmiana adresu 40 h. Numer niedzielny ilustrowany 14 hal.

Ogłoszenia (inzeraty) przyjmuje upoważniony przedsiębiorca tego działu p. Włodzimierz Strycharski w biurze inzeratowym „Głosu Narodu“, róg św. Krzyża i Mikołajskiej L. 7. Od miejsca wiersza drobnym pismem (petit) za pierwszy raz 16 halerzy za każdy następny raz 12 hal. — Nadesłane po 60 halerzy od wiersza za każdy raz. — Śluby, nekrologi itd. 80 hal. Zamiejscowe ogłoszenia przyjmuje: we Lwowie S. Sokołowski, pasaż Hausmanna, w Wiedniu Haasenstein & Vogler, (także w Hamburgu, Frankfurt nad Menem, Berlinie, Lipsku, Wrocławiu) M. Opelik, R. Mosse, N. Dukas, H. Schalek, w Paryżu C. Lam, rue de Varenne 38.

Nr. 135

Kraków, Czwartek dnia 18 Maja 1905 r.

Rok XIII.

„Ustępstwa“.

Jak doniósł wczorajszy telegram urzędowej agencji petersburskiej, dziś ma się pojawić ukaz carski, potwierdzający przyznane przed kilku tygodniami przez komitet ministrów ulgi dla Polaków w gub. zachodnich. Jest to pierwszy ukaz (nie biorąc pod uwagę ukazu tolerancyjnego, wydanego dla całego państwa), który, stosownie do zapowiedzianych reform w manifestie z d. 25 grudnia, przynosi faktyczne ustępstwa dla Polaków. Znosi on tak uciążliwy zakaz nabywania gruntów przez Polaków w gub. zachodnich, znosi ograniczenia w nabywaniu gruntów przez włościan-katolików, a oprócz tego wprowadza wykład języka polskiego i litewskiego w szkołach na Litwie i Rusi. — Ukaz ten ma jednak przede wszystkim znaczenie jako pierwszy prawny dokument, który jest zapowiedzią, że za nim pod naciskiem konieczności muszą nastąpić i inne.

Wczoraj właśnie w Komitecie ministrów były naznaczone powtórne obrady w sprawie polskiej, uchwalone zaś na pierwszym posiedzeniu reformy dla Królestwa, które nikogo nie mogły zadowolnić, nie zostały jeszcze ogłoszone ukazem. Świadczy to, że i sfery rządzące w Petersburgu nie uznają sprawy reform w Królestwie za przesadzoną, tem bardziej więc Polacy tych pierwszych „ustępstw“, któremi rząd rosyjski próbuje wytargować wewnętrzny spokój, a uratować „samodzierzawę“, nie powinni uważać jako ostatnie jego słowo. Bez względu więc na to, jakie „ustępstwa“ przyniosą nam obecne powtórne narady komitetu ministrów, zarówno zbytni optymizm, jak i pesymizm byłby nie na miejscu. Faktem jest bowiem tylko to, że obecny rząd carski został zmuszony do ustępstw, że ustępstwami temi pragnie uratować swoją zagrożoną egzystencję i prędzej czy później albo spełni słuszne żądania narodu, albo też padnie pod naporem sił społecznych.

Jubileusz hr. Gołuchowskiego.

Czternasty z rządu w przeciągu stu lat minister spraw zewnętrznych w Austrii, a pierwszy na tem stanowisku Polak, obchodzi jubileusz dziesięcioletniej działalności. Godność swoją trudną, a wobec powikłanych stosunków wewnętrznych szczególnie ważną i wymagającą wielkiej roztropności, dzierżył hr. Gołuchowski umiejętnie i z powodzeniem, strzegąc pilnie interesów monarchji w jej mocarstwowym charakterze. Działalność Gołuchowskiego przypada na czas, kiedy w stosunkach europejskich zaczęły się mnożyć kwestje sporne, grożące ustawicznymi powikłaniami i niebezpieczeństwem zbrojnych konfliktów. Dość wspomnieć kwestję bałkańską z jej niesłychanie skomplikowaną siecią krzyżujących się interesów, ambicji i dążeń, wykluczających prawie porozumienie i wspólną akcję interesowanych. Hr. Gołuchowski umiał przebrnąć przez trudności, umiejętnym wyszkaniem danych stosunków, zręcznym uprzedzaniem wypadków umiał zapobiegać ewentualnościom, mogącym na szwank narazić interesy monarchji.

Dziesięć lat jego ministrowania, to okres pracy w łonie rozpadającego się trójprzymierza, zasady dotychczasowej zewnętrznej polityki austriackiej, przy równoczesnych staraniach o utrzymanie najlepszych stosunków z innymi państwami. Porozumienie z Rosją, zaczęte w Petersburgu, a uwieńczone w Mürzsteg, wyjaśnienie stosunku z Włochami, dokonane na azdach z Visconti Venosta i Tittonim, to dzieła wielkiej waleczności dla monarchji i dla europejskiej pokojowej równowagi.

Przyszłość wyświetli kiedyś całą działalność hr. Gołuchowskiego i chlubnie stwierdzi

słuszne uznania, jakie już teraz po 10 latach pracy, składają mu społeczeńsi.

Legenda o adresie.

Nasz korespondent wiedeński (Mm.) pisze: Jedna z korespondencji tutejszych, chętnie pozująca — jak długo nie było *Polnische Korrespondenz* — na oficjalne wydawnictwo Koła polskiego, puściła w świat wiadomość, jakoby Koło polskie wystosowało do hr. Gołuchowskiego uroczysty adres gratulacyjny z racji jego dziesięciolecia ministerjalnego.

Hr. Gołuchowski był i jest zawsze dobrym Polakiem, obowiązki swego urzędu spełnia dobrze, jego postawa wobec potrzeb słusznych kraju tudzież delegacji polskiej była poprawną. — Lecz Koło nie miało racji występowania z specjalnym adresem, ono jedne w całej monarchji.

Ową wieść o adresie puszczono zapewne w tym celu, by wmówić w opinię publiczną niemiecką, że między Kołem polskim i hr. Gołuchowskim istnieją niesłychanie serdeczne stosunki. Z owej serdeczności miałyby wynikać, iż hr. Gołuchowski jest właściwie manekinem w rękach Koła polskiego i tak tańczy, jak mu ono każe.

W intrygach polityczno-prasowych nie trzeba lekceważyć nawet takich drobnostek, gdyż często szereg takich drobnostek, do kupy potem wziętych, tworzą lawinę, która miażdży ministra, nawet silne mającego stanowisko.

Dlatego zwróciłem się do jednego z wybitnych posłów polskich, prosząc go o wyjaśnienie, jak Koło polskie się zachowało wobec jubileuszu hr. Gołuchowskiego.

Dn. 16-go maja otrzymałem pocztą miejską pneumatyczną list następujący:

»Wielce Szanowny Panie!

»Wiadomość dzisiejszych dzienników, jakoby Koło polskie wygotowało dla ministra Gołuchowskiego adres, jest nie tylko nieprawdziwą, ale wprost nie ma sensu. Koło polskie nie zajmowało się wcale sprawą dziesięciolecia hr. Gołuchowskiego. Natomiast prezes hr. Dzieduszycki złożył mu gratulację.

»Z wysokim poważaniem i t. d.

Nazwisko posła zamilczę, dodam tylko raz jeszcze, że należy do wtajemniczonych w politykę, tudzież taktykę Koła osobistości. Chodziło mi tylko, by rozproszyc pogłoski o adresie, pogłoski, które — rzecz jasna — poszła potem wszędzie i prusofilom do oszczerczych kampanji przeciwko ministrowi-Polakowi.

Samorząd w Królestwie.

W dniu 23 bm. rozpoczną się narady komisji w sprawie samorządu ziemskiego w Królestwie. Do komisji tej zostali powołani: Chłachowski Stanisław, Dubiecki Eustachy, Dzierzbicki Stanisław, Godlewski Mściśław, Grabski Władysław, Jeziorański Józef, hr. Krasieński Adam, hr. Łubieński Stanisław, Ostrowski Józef, ks. Radziwiłł Maciej (junior), Spasowicz Włodzimierz, Suligowski Adolf, hr. Wielopolski Zygmunt, hr. Zamoyski Maurycy.

Obecnie członkom komisji rozdano kwestjonariusz, na który mają dać odpowiedź. Kwestjonariusz, zawierający 16 pytań, dotyczy zakresu spraw, podległych zarządowi gospodarstwa ziemskiego, organizacji ziemstw, jednostki ziemskiej (posiadającej prawo samoopodatkowania i funkcji zarządu), grup ludności, mających prawo do przedstawicielstwa w ziemstwie, cenzusu majątkowego, systemu wyborczego i t. d.

Prócz tych spraw ogólnych, punkt 3 ci kwestjonariusza stawia kwestję języka państwowego (t. j. rosyjskiego) w instytucjach ziemskich i »granice dopuszczalności w nich języka polskiego«. Punkt 14 ty dotyczy »porządku nadzoru państwowego nad działalnością instytucji

ziemskich w zależności od formy ustroju ziemskiego w Królestwie.

Punkt 15-ty zawiera pytanie, »czy należy w Królestwie Polskiem pozbawić żydów praw do przedstawicielstwa ziemskiego, jak to ma miejsce w gubernjach cesarstwa, posiadających ziemstwa«.

Kwestjonariusz ten będzie przedmiotem obrad specjalnej rady, która ma zająć się zaprowadzeniem instytucji ziemskich w Królestwie.

WOJNA.

Tajny układ Japonji z Chinami.

Ciekawy dokument ogłosił korespondent wojenny gazety *Petersb. Listok*, p. Szachnowski, mianowicie odpis tajnej umowy, zawartej między Chinami i Japonją dnia 14 grudnia 1903 roku. Kopję tę wy dostał Szachnowski przy pomocy swego znajomego dostawcy, który przyszedł w jej posiadanie po śmierci kiryńskiego dnia-dziunia, Tschona. Treść umowy jest następująca:

Japonja i Chiny zawierają umowę na przeciąg 300 lat.

Na podstawie umowy, obie strony obowiązują się działać wspólnie przeciw Europejczykom. Japonja przyrzeka utrzymać na tronie dynastję mandżurską.

Japonja obowiązuje się wypowiedzieć Rosji wojnę, wyprzeć ją z granic Mandżurji i oddać ten kraj z powrotem Chinom.

Chiny nie mają prawa protestować przeciw faktowi przyłączenia Korei do Japonji.

Instruktorowie japońscy wyewiczą armję chińską w rzemiośle wojennem.

Chiny obowiązuja się utrzymywać wojsko w takiej liczbie, ażeby po upływie 12 lat, utworzyła się 6-0 milionowa armja.

Chiny mają wydawać na sformowanie armji po 3 lany na każdego żołnierza miesięcznie, 36 lan na podoficera i 46 lan na sztaba-officera.

Po upływie 12 lat Chiny obowiązują się razem z Japonją wypowiedzieć wojnę Rosji, w którym to celu Japonja wystawia ze swej strony armję, składającą się z 1,200.000 żołnierzy.

Zwyciężywszy Rosję, Japonja zatrzymuje w swem posiadaniu cały kraj Nadamurski, oraz Kamczatkę.

Celem Chin i Japonji jest zawojowanie całej Syberji wschodniej na korzyść Chin. Państwa sprzymierzone zbudują dwie linje kolejowe, jedną z Pekinu do Kiachty, drugą z Tientsinu do Chajlanu przez stepy mongolskie.

Wydatki na wojnę rozdzielają się w stosunku 30 proc. na Japonję i 70 proc. na Chiny.

Umowa wylicza w dalszym ciągu źródła pieniężne na kosztą wojny, jako to: dochód z opium, mogący dać 540 milionów lan, z chaszyszu 320 milionów, z eksploatacji lasów w prowincji giryńskiej i okręgu konganlińskiego. Umowa nabiera mocy po wypełnieniu przez Japonję zobowiązań, przyrzeczonych Chinom po zwyciężeniu »pierwszej« wojny z Rosją.

O ile umowa taka na prawdę istnieje, trudno zbadać. Za prawdopodobieństwem przemawia ta okoliczność, że ów układ miał być zawarty w grudniu roku 1903, t. j. w tym czasie, gdy Japonja wiedziała już stanowczo, że wkrótce rozpocznie wojnę z Rosją, istnienie jego zdaje się także potwierdzać różnica w zachowaniu się urzędników chińskich wobec Rosjan i Japończyków w Mongolji, oraz znany rozkaz cesarowej chińskiej, aby wszelkimi siłami popierać zaludnienie Syberji wschodniej przez Chińczyków. *Petersb. Listok* ręczy za wiarygodność tej umowy, mającej dla przyszłości może nawet wprost nieobliczalne w następstwach znaczenie.

O wadach

w wychowaniu społecznym u dzieci do lat 10-ciu.

Odezyt, wygłoszony przez Józefę Barańską w szkole realnej w cyklu wykładów popularnych uniwersytetu powszechnego.

(Dokończenie).

Najdzielniejszym środkiem wychowania młodzieży jest dobry przykład, a wady, jakie widzimy w dzieciach, to odbicie wad naszych. — Dzieci kłamią, oszukują, są harde, dokuczliwe — dlaczego? Bo z kłamstwem, obłudą, złością spotykają się od kolebki, bo same na sobie doświadczają brutalnego obejścia starszych. — Cóż dziwnego, że szturchanie i obelgi, otrzymywane od ojca i matki, oddają z procentem młodszemu rodzeństwu w domu, a kolegom i koleżankom w szkole. Dziecko, to nasz naśladowca i nasz sąsiad; nie pomogą moralnie, jeżeli słowa nasze nie będą w zgodzie z czynem.

W pewnym domu rozkapryszony jedynak nie chciał jeść zupy przy stole, odrzucił talerz z gniewem i hardo krzyknął na matkę: Przecie wiesz mam, że tego nie jadam. — Jak się nie wstydzisz tak grymasić, mówi matka. Tatuś już nie raz tak zrobił, a nigdy się nie wstydział, odpowiedział rezolutnie mać, a jeszcze bardziej się gniewał na mamusię, niż ja. — Dlaczego swego ubrania znowu dotąd nie sprzątnęłaś — mówiła moja znajoma do córki, już się tyle razy o to gniewałam i nauczyć cię nie mogę.

Dziewczę rzeczywiście znudzone ciąglem napominaniem, rzekło raz otwarcie: »Dlaczego ja mam tylko sprzątać, mamusia przecież nigdy nie sprząta za sobą, tylko woła Marysia«.

Po tej lekcji, otrzymanej od córki, matka była ostrożna, a nie chcąc tracić na powadze, wnet sama pozbyła się wady, którą nabyła w dzieciństwie przez wychowanie. — Tak to niekiedy i dzieci są naszymi nauczycielami! Kto sam w domu jest grubijaninem, kto obmawia, kpi i nasmiewa się z przyjaciół, niech się nie dziwi, że jego dzieci są niedelikatne, krzykliwe, nieszczerze, dla starszych nie znają uszanowania. Dziś ten lepiej wychodzi, co krzyczy i rozpiera się łokciami. W szkole widzimy to samo, co i w życiu, rej wodzą ci, co kolegów potrącają. Prawo pięści się wzmaga, szacunek dla starszych i słabych ginie.

Widziałam na ulicy, jak chłopiec szkolny popchnął staruszkę, bo mu tamowała bieg na chodniku, a gdy się przewróciła, ze śmiechem uciekł, nie podawszy jej ręki nawet. Publiczność, jak zawsze obojętna, nawet nie skarciła za to chłopca.

Pewien chłopczyk z dobrego domu źle się uczył i źle zachowywał w szkole. Nauczyciel

polecił mu ojca poprosić do siebie. Ojciec się zirytował i powiedział, że nie pójdzie, bo niema po co, a pod nosem bąknął: stary osioł! Cóż mam powiedzieć p. nauczycielowi, pyta dziecko: Powiedz coś słyszał. Nazajutrz zjawia się mać przed nauczycielem i mówi: Tatuś kazał powiedzieć, że niema po co przychodzić do szkoły i że p. nauczyciel jest stary osioł.

Czy tą metodą wyrobimy szacunek dla drugich i siebie, dla szkoły i domu?

Bardzo wiele mówiłam o wadliwym wychowaniu domowym dzieci do lat 10, ale czy szkoła żadnych nie popełnia błędów? Owszem, nie uważam jej bynajmniej za doskonałą, a zasadniczą jej wadą, że zabiera z domu dzieci 6-letnie, w porze, kiedy one bawić się i swobodnie rozwijać tak fizycznie jak umysłowo powinny; gromadzi nadmierną ich liczbę w ciasnych salach, często zupełnie higienicznych warunków pozbawionych; wtłacza w nierozwinięte umysły mnóstwo wiadomości i pojęć oderwanych, a narzucając plan szablonowy, nie pozwala na należyte rozwinięcie indywidualnych właściwości dźwiatwy. Wobec przepelnienia szkół naszych i obszerności planów naukowych, niezmiernie utrudniony jest wychowawczy wpływ szkoły i tu leży głównie przyczyna uzasadnionej niekiedy skargi rodziców, że się dziecko w szkole zepsuło. Gdyby jednak dzieci z domu do szkoły wad nie przynosiły, nie psułyby się wzajemnie; w domu też leży punkt ciężkości wychowania początkowego; wpływ domu jest zawsze silniejszy, a powinien być tak potężny i dobry, aby zrównoważył złe, z jakim się dziecko spotyka w życiu. Berło wychowania dźwierży matka i nikt go z jej rąk nie wytrąci, dopóki nie porzuci go lekkomyślnie sama.

Praca wychowawcza tak dla rodziców, jak dla nauczycieli jest trudna. Jakże więc bardzo potrzebnym jest szczerzy i serdeczny stosunek rodziców do szkoły, niezbędnym porozumienie, któreby nam pozwoliło lepiej poznać dziecko, a w was Szan. Państwo obudziło do szkoły zaufanie. Wszak to, co macie najdroższego ze skarbów waszych, tj. dźiatki wasze nam powierza. Czy oddalibyście choćby sakiewkę swoją osobie nieznałomej, niegodnej zaufania — a cóż dopiero dziecko własne!

Dziwnie jednak, że nie wy, którym więcej na tem zależeć powinno, ale my o to zaufanie wyciągamy rękę. Ile to razy prosimy Was bezskutecznie, ile wysyłamy wezwań, by pomówić o waszem dziecku, rozważyć przyczyny złego, poszukać sposobów, by ten nasz wspólny wychowanec, czy wychowanka wyrosła wam na zaszczyt, a społeczeństwu na pożytek.

Sprawa wychowania jest wielką i ważną, to droga doskonalenia się pokoleń, droga cia-

głego odradzania i dążenia coraz wyżej i wyżej do świetlanego celu doskonałości. Przez wychowanie człowiek staje się człowiekiem, podnosi się moralnie, odradza jednostką, a z nią naród cały.

Kant tak wielkie przypisywał znaczenie wychowaniu, że powiedział: »Gdyby kiedykolwiek jakaś istota wyższego rzędu zajęła się naszym wychowaniem, to możnaby dopiero wnosić, co z człowieka uczynić można«. Dzisiejszy rozrost wiedzy czyni poniekąd wychowawcę istotą wyższego rzędu, bo otwiera mu drogę doświadczeń, aby za ich pomocą, poznał dokładnie wszystkie fizyczne i psychiczne właściwości dziecka, a poznawszy je, aby doprowadził wychowanka do celu, jaki mu Bóg przeznaczył, tj. do zupełnego rozwoju sił ciała i ducha i do zużytkowania tych sił dla dobra rodziny, społeczeństwa, ojczyzny w duchu wielkiej, chrześcijańskiej miłości bliźniego.

W całym cywilizowanym świecie wszczął się obecnie żywy ruch na polu wychowania. Czyż my to pole mamy zostawić odlogiem? — Wszak, jakie dzieci, tacy ludzie, taka przyszłość narodu. A któryż naród goręcej od nas powinien pracować dla swojej przyszłości?

Przed 100 z górą laty Stanisław Konarski, później komisja edukacyjna kładli kamień węgielny pod wielką budowę narodowego wychowania i nauczania. Na nas spoczywa obowiązek pracę przerwana kłeskami politycznymi, utrudniana ciemnotą ogółu, prowadzić dalej w wytkniętym kierunku, oświecać umysły, rozgrzewać serca miłością wszystkim, co dobre, piękne i szlachetne — pracować nad dźwiatwą z tą myślą, że »upaść może i naród wielki, zgiąć tylko — nikczemny«.

W Krakowie, d. 5 kwietnia 1905.

Wpływ gminy

na ceny mieszkań.

Towarzystwo właścicieli realności rozwija od paru lat akcję ku polepszeniu doli właścicieli realności. Jest ich około 3.000 w Krakowie, nikt jednak dotąd nie pomyślał o polepszeniu 97.000 lokatorów krakowskich! Niesłychana drożyzna mieszkań wywołuje powszechne narzekania — wszelkie jednak nadzieje polepszenia stanu uważano za beznadziejne, obracając się w błędnem kole idealnych pomysłów, nie rokujących żadnej praktycznej nadziei.

Sprawie tej poświęcił studja budowniczy krakowski p. Józef Pakies i właśnie ogłosił ich rezultat w książce pt. »Wpływ gminy na sprawę mieszkań« (Kraków 1905, str. 97).

Jestto nie tylko naukową, ale i obywatelską zasługą p. Pakies, że stworzył pierwszą w tej

WINA I POKUTA

10

(Ciąg dalszy).

Nie pomnę, cośmy tego dnia jedli na obiad. Przepuszczam, a nawet jestem pewny, żeśmy mieli ciastka z wiśniami, pieczeń cielęcą, kartofle pieczone, pasztet, sos sardelowy; wszystko razem zmieszane. Wiem tylko, że obiad trwał bardzo długo, tak mi się przynajmniej zdawało, a tymczasem była dopiero siódma, gdyśmy weszli do salonu. Miss Wentworth miała przyjeżdżać o wpół do ósmej; siostrzenica niecierpliwiła się i biegła ciągle do okna, aby zobaczyć, czy nie widać nowej nauczycielki. Biedne dziecko na próżno się trudziło; z fotela, na którym zasiadłem z gazetami, widziałem doskonale całą drogę panny Wentworth. Często zwracałem oczy do dziennika na drogę i nagle spostrzegłem młodą kobietę wysmukłej postaci z lichą parasolką w rękę, idącą ku naszemu domowi; rozpoznałem twarz, dla mnie najpiękniejszą w świecie.

Od tego czasu panna Wentworth przychodzi do nas trzy razy na tydzień, i oto *Non piu mesta* wcale mnie nie drażni, również, gamy majorowe i minorowe, które przecież nie mają nic zachwycającego, gdy je niewprawna wykonywa ręka. Podczas lekcji czytam książkę lub dzienniki, albo spaceruję po murawie, a od czasu do czasu dochodzi śliczny głosik Małgorzaty (piszę Małgorzaty, gdyż ten wyraz Wentworth bardzo jest nudny), jak tłumaczy ważność położenia ręki, miejsce właściwe wielkiemu palcowi, albo czyni inne uwagi równie interesujące. Po lekcji matka moja przebudza się z drzemki, i zaprasza Małgorzatę na herbatę; opiera się zwykle, ale w końcu zostaje. Wówczas rozmawiam przy zmierzchu wieczornym, lub przy łagodnym świetle lampy, stojącej na fortepianie. Rozmawiamy o literaturze, i dziwnie zgadzamy się w zasadach i gustach. Miss Carpenter śmieszna bywała w takich razach. Pożyczyłem parę książek Małgorzacie W., gdy mi zwróciła, znalazłem mnóstwo zasuszenych liści róży; znalazłem je

w kopertę i zapieczętowałem. Przyszło mi na myśl, żeby spalić włosy panny Carpenter.

Miesiąc dopiero upłynął od owego dnia, kiedy przeczytałem ogłoszenie w miasteczku Wandsworth, a jesteśmy z Małgorzatą, jak starzy przyjaciele. Z panną Carpenter było inaczej, bo po roku nie mogliśmy się zrozumieć, i coraz więcej stawaliśmy się sobie obcymi. Z Małgorzatą niekoniecznie trzeba rozmawiać, aby wiedzieć, że mnie rozumie; spojrzenie, uśmiech, poruszenie śliczną główką, więcej mi mówi, niż najgęściej zapisany list panny Carpenter, którą jednak zachwycały się jej przyjaciółki. Byrona nazywała »miłością«; Shelley'a »aniołem«. Lecz, jeżeli przypadkiem wymienił kto wiersz nie znajdujący się w »Wyborze poezji«, w »Wieńcu perł poetycznych«, albo w »Salonowych poetach«, nie mogła rozpoznać czy czytają Byrona, czy Ben Jonsona. Z Małgorzatą zaś... Małgorzato! jakieś to przesłiczne imię! Gdybym się obawiał owego archeologa, który gotów wydrukować mój dziennik, tobym parę stron zapisał samem tem cudnem imieniem. Mógłby, gdyby chciał, korzystać z praw wydawcy; niechby wykreślił wszystkie ślady mego uniesienia, małoby mnie to obchodziło. Znalazłby przynajmniej ważny komentarz, z któregoby pojał, w jaki sposób kochali Anglicy. Bądźmyż rozsądni! Najukochańsza moja! Ale cóż ja mówię? A nuż się znajdzie znów jaki pastor?

Starzyśmy już znajomi, a jeszcze nie wiem o niej, unika rozmowy o swojej rodzinie i przeszłości. Parę razy wspomniała o ojcu czule, ale z westchnieniem, i zdaje mi się, że, mówiąc o ojcu, posepnieje widocznie. Choć jesteśmy bardzo dobrze z sobą, nie mogłem jej nigdy uprosić, aby pozwoliła odprowadzić się do domu, nawet i wtenczas, gdy i moja matka nalegała, abym to uczynił. Nawykłam do chodzenia sama, zarówno wieczorem — mówiła — jak i rano. Zdaje się, że się niczego nie obawia, bo też trzeba być dzikiem zwierzęciem, aby zachęcić niewinne, tak zachwycające stworzenie.

ROZDZIAŁ V.

Po trzydziestu pięciu latach.

Józef Vilmot dosyć spokojnie oczekiwał przybycia statku; tak przynajmniej można było wnosić z jego postawy. Od chwili zmiany ubioru wszyscy byli dlań z szacunkiem, mógł chodzić gdzie mu się podobało, a nikt go o nic nie pytał.

Więcej jeszcze osób oczekiwało na przybycie Elektry; to też przyjęto statek okrzykiem ze strony oczekujących przy debarkaderze. Około jedenastej podróźni wysiedli na ląd; było tam dosyć dzieci z bonami, trzech lub czterech wojskowych, kilka pań mniej lub więcej spalonych od słońca, kilku służących i jakiś pan około pięćdziesięciu lat mający, z postawą arystokratyczną i ubrany odmiennie od innych podróźnych. Ubranie jego było z cienkiego sukna, krawat czarny atlasowy, spinka złota, kapeluszek dobrze wyszczotkowany i buty błyszczące. Odzienie jego było prawie takie same, jakie wybrał sobie Józef Vilmot.

Był to Henryk Dunbar. Wysoki, pierś miał szeroką, włosy i wąsy szpakowate; na twarzy igrał jakiś dumny uśmiech.

Józef Vilmot, stojący w tłumie, jak posąg, przyglądał się dawnemu swemu nieprzyjacielowi.

— Nie wiele się zmienił — mruzczał — nie prawie; samolub, okrutnik kiedyś i dziś jest takim. Zestarzał się, utył, posiwił; ale ten sam człowiek, co i przed trzydziestu pięciu laty. Widzę to w jego twarzy.

Podszedł ku Dunbarowi, schodzącemu z pokładu:

— Pan Dunbar, zdaje mi się? — mówił, zdejmując kapeluszek.

— Tak, jestem Dunbar.

— Przysłało mnie z biura Gundolph-Lane — rzekł Józef — mam list od p. Balderby. Czekałem na przybycie pana, aby mu usłużyć w potrzebie.

Henryk Dunbar spojrział nań z nieufnością.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

materji w literaturze polskiej książkę, że dał naukowy i faktyczny substrat do rozwiązania tej sprawy, postawił ją na realnym gruncie. Książka oparta na studjach tej sprawy w Anglii, Francji, Belgii i w Niemczech, na zebrańnych przez samego autora cyfrach statystycznych Krakowa, oparta dalej na gruntownej znajomości miejscowych stosunków, trudną jest do streszczenia w dzienniku, bo przedstawia się jak dowód matematyczny, w którym opuszczenie, skrócenie jednego ogniwa w łańcuchu rozumowania, utrudnia zrozumienie rezultatu wniosku. Książka ta powinna się znaleźć w ręku wszystkich interesowanych, znajdzie się niewątpliwie w ręku reprezentacji gminy i wywoła z pewnością akcję — a mogą dodać z góry, że cel jest możliwy do osiągnięcia, wedle dowodów, dostarczonych przez p. Pakiesia i to bardzo znaczny.

Łamy dziennika codziennego nie pozwalają na zbyt obszerne cytowanie tej ważnej książki, w każdym jednak razie, ze względu na doniosłość sprawy dotyczącej bytu tysięcy rodzin, będą się starał ją streścić.

Zanim do tego przystąpię, z góry chcę rezultat przytoczyć, aby przekonać czytelnika, że nie rozchodzi się o nadzieję, lecz o pewność możliwości zniesienia ceny mieszkań i zachęcić przez to czytelników do studjowania tej książki, lub przynajmniej bacznego przeczytania jej streszczenia niżej zamieszczonego.

Możliwość zniesienia ceny mieszkań udowodnił p. Pakies przykładami innych miast, wskazał ich postępowanie w tym celu, porównał nasze stosunki i przykroił sposoby postępowania do naszych stosunków.

Otóż możliwość zniesienia ceny mieszkań zależy: 1) od możności nabycia tańszego gruntu, 2) możności taniego wybudowania budynku, 3) możności nieobciążania tych budynków zbyt ciężkimi — a na te „możliwości“, może wpłynąć gmina i ustawodawstwo.

Ceny w śródmieściu, w dzielnicach zabudowanych, już są uregulowane włożonym kapitałem i ustalonymi ciężarami — ale w dzielnicach na obwodzie odpowiednia polityka gruntowa i finansowa może wpłynąć na potaniecie gruntów, ustawa budowlana na wprowadzenie ułatwień pozwalających tańszej budowy, ustawa podatkowa na zmniejszenie podatków w tych nowych dzielnicach, tak, że jest zupełnie możliwą rzeczą dostarczyć domów o znacznie niższych czynszach.

Polityka ta dokazała już n. p. w Monachjum, że na obwodzie miasta można za 6000 marek nabyć domek o 3 pokojach, kuchni i małym ogródku — rzecz, u nas obecnie wprost nie do uwierzenia.

(C. d. n.)

Dr Klemens Bąkowski.

ZE ŚWIATA.

Fiasco wyścigu łodzi motorowych. Za inicjatywą dziennika paryskiego *Matin*, od trzech już miesięcy paryskie sfery sportowe przygotowały wyścig łodzi motorowych na wielki dystans. Pierwotnie projektowano wyścig ten urządzić pomiędzy Ameryką a Europą, w końcu jednak zgodzono się, że należy najpierw spróbować wytrzymałości łodzi, oraz motorów na krótszym dystansie i stanęło na tem, że wyścig odbędzie się na morzu Śródziemnym, pomiędzy Algierem a Tulonem z przerwą w Port Mahon na wyspie Menorce. Po długim oczekiwaniu na pogodę odpowiednią, łodzie wyruszyły wreszcie z Algieru d. 7-go b. m. Zarząd francuskiej marynarki wojennej okazał się na tyle uprzejmy, że przeznaczył dla towarzyszenia im krążownik „Kléber“, oraz po torpedowcu dla każdej łodzi. Pierwsza sekcja wyścigu pomiędzy Algierem a Port Mahon odbyła się bez wypadku. Pierwsza stanęła u mety mała łódź motorowa „Fiat“, własność fabryki samochodów i łodzi motorowych w Turynie. Za nią nadpłynęły stopniowo wszystkie inne w towarzystwie torpedowców. Po bankiecie, wydanym na cześć śmiałych sportsmenów przez burmistrza Mahonu, oraz kilkodzielnym odpoczynku, łodzie ruszyły przy sprzyjającej, jak się zdawało, pogodzie dalej na północ, d. 13 go b. m., walcząc początkowo skutecznie z falami. Im bardziej jednak zbliżano się ku północy, tem silniejszy powstawał wicher.

Łódź „Fiat“, dążąca wciąż na przedzie, musiała niedaleko Tulonu wniechać wyścigu. — Wciągnięto więc ją na pokład torpedowca „Lahire“. Wkrótce potem zepsuł się motor daleko większej łodzi „Mercedes C. P.“, skutkiem czego rzucono z towarzyszącego jej torpedowca linę i przyholowano łódź do Tulonu. Inne łodzie walczyły jeszcze zawzięcie z burzą. W końcu jednak, dążący teraz na przedzie, jacht motorowy ks. Decazes, „Quand Mème“, skręcił na za-

chód i znikł z oczu. Pierwsze miejsce zajęła łódź „Camille“, prowadzona przez panią Dugast, fale jednak zaczęły tak ją zalewać, że musiano co prędzej zabrać załogę na pokład krążownika „Kléber“, łódź zaś pozostawiła na łasce fal. To samo stało się z łodzią „Heracles“, gorzej zaś z łodziami „Mercedes-Mercedes“ i „Malgré-tout“, które napelnily się wodą i zatonyły tak szybko, że z trudem zdołano uratować ich załogi. Jak się następnie okazało jacht „Quand Mème“ i torpedowiec „Arbalète“ przybyły do Cagliari na wyspie Sardynji. Tak więc. cały wyścig, reklamowany ogromnie, spełzał na niczem. Prasa francuska napada teraz na ministerjum marynarki, że pozwoliło okrętom wojennym brać udział w tak kosztownej a bezcelowej zabawie.

Nekrolog * życia. *Istoricz. Wiestnik* zamieszcza nekrolog znanego podróżnika generała Grąbczewskiego. W tych dniach ukazał się w *Now. Wrem.* list generała Grąbczewskiego treści następującej:

„Los obdarzył mnie rzadką sposobnością przeczytania jeszcze za życia mego własnego nekrologu. Zaniepokoił on wielu mych przyjaciół i krewnych, którzy nie przestają nadsyłać do żony mojej telegramów z wyrazami smutku i współczucia. Wobec tego proszę uprzejmie o wydrukowanie, że nekrolog mój ukazał się nieco zawczasem.“

Przypadkowe spotkanie. Wszędzie spotkać się można przypadkowo, ale królom takie spotkanie zdarzyć się może chyba tylko w Paryżu. Wiadomo, że królowie Anglii i Belgii lubią Paryż i pobyt incognito w murach nowocześniejszego Babilonu nad Sekwaną. Niedawno temu król Edward, przejeżdżając przez stolicę Francji, nie mógł odmówić sobie przyjemności zwiedzenia jednego z teatrów na bulwarze Kapucyńskim. Zaopatrzony w bilet do łoży, jak zwykły śmiertelnik, król ze swym adjutantem, ubrany po cywilnemu, pojawił się w teatrze w pół godziny po rozpoczęciu widowiska. Rozglądając się po sali, ze zdziwieniem spostrzegł, że w pierwszym rzędzie krzesel siedzi król belgijski. Monarchowie powitali się uprzejmem skinieniem głowy. Po upływie pół godziny król Edward opuścił teatryk, król Leopold zaś pozostał do końca widowiska.

II. Zjazd polskich abstynentów.

Komitet wykonawczy II. Zjazdu abstynentów nadał nam następującą odezwę:

„Zwalczanie alkoholizmu stało się dziś jedną z najważniejszych spraw kulturalnych. Samoobrona przed złem, które alkohol — jako trucizna — sęczy do organizmu, przed znieprawianiem moralnym, jakie za sobą pociąga, doprowadziła do zajęcia się bliżej tą sprawą i do szerzenia abstynencji od napojów alkoholowych.“

Rozpatrzenie wszechstronne kwestji alkoholizmu, oraz spopularyzowanie idei zupełnej wstrzemięźliwości wśród najszerszych warstw naszego społeczeństwa, stanowi cel II. Zjazdu abstynentów polskich, który odbędzie się w Krakowie w dniach 3 i 4 czerwca b. r.

Idea abstynencji ma dla naszego narodu doniosłe i specjalne znaczenie. Jako społeczeństwo, nisko stojące pod względem materialnego dobrobytu i zacofane w kulturze, obmyślać musimy sposoby, któreby chroniły nas przed trwonieniem narodowych wartości, a zatem sił zdrowia fizycznego i moralnego, oraz zarobionego grosza. Musimy dążyć do tego, ażeby siła ludzka była u nas więcej wartościową, niż u naszych sąsiadów i wrogów. Alkoholizm wysysa zasoby w ludziach i pieniądzech, walka z nim powinna się tedy stać powszechną. Wróg — alkohol grozi wszystkim, a co ważniejsze, zagraża narodowi jako całości, zmniejszając jego siły produktywne i odporne. Cały naród powołany jest przeto do jego zwalczania.

Pragnąc ze zjazdem połączyć wystawy i przegląd literatury przeciwalkoholowej polskiej, prosimy stowarzyszenia wstrzemięźliwości, redakcje, osoby prywatne, autorów, księgarnie i wydawców o łaskawe nadsyłanie rysunków, tablic, katonów, preparatów, djapozytywów itp., używanych przy wykładach, oraz książek, broszur, odezów, korespondentek i t. p. Zamierzoną jest również wystawa napojów bezalkoholowych, wyrabianych w krajach polskich, o obesłanie której prosimy.

Komitet II Zjazdu polskich abstynentów.

Od Wydawnictwa.

»KSIĘGĘ ADRESOWĄ« m. Krakowa i Podgórze nabywać mogą nasi prenumeratorzy w Administracji »Głosu Narodu« po niższej cenie 3 kor. (cena księgarska 5 kor.) — Na kosztu przesyłki dołączyć należy 55 hal.

KRONIKA.

KALENDARZYK KOSCIELNY. Dziś czwartek Feliksa Kapucyna wyznawcy, Eryka króla i Wenan-tego; w piątek Piotra Celestyna papieża i Iwona.

KALENDARZYK ASTRONOMICZNY. Wschód słońca rozpoczął się dziś o godz. 3 minut 51, zachód przypada o godz. 7 minut 21, długość dnia godzin 15 minut 30.

»Kupujcie tylko u chrześcijan!«

Podziękowanie od rodaków z Afryki. Od Polaków, służących w francuskiej legji cudzoziemskiej, otrzymaliśmy z Algieru następujące podziękowanie:

Za pośrednictwem *Głosu Narodu* otrzymaliśmy od Szanownych Rodaków kilkadziesiąt książek polskich z których jesteśmy niezmiernie zadowoleni, a które umieszczone w Bibliotece dla żołnierzy I-go pułku, Legion Etrangére.]

Za ten tak szlachetny i ofiarny czyn zasyłamy Szanownej Redakcji i Rodakom nasze najżyyczliwsze podziękowania. W imieniu legioniarzy Polaków

Wiktor Elgens, szeregowiec art. I-go pułku „Legion Etrangére“.

Z KRAJU.

Tarnów 16 maja. (Wiadomości osobiste. — Mianowania i przeniesienia w djecezji. — Dziesięciolecie „Pracy“).

* Ks. biskup tarnowski dr Leon Wałęga wyjechał dziś po południu na wizytację dekanatu tymbarskiego, którą zaczyna od Mszany dolnej. Do Tarnowa powróci ks. biskup 3 czerwca.

* Proboszcz w Rajbrocie ks. Jan Kanty Duszyński, ozdobiony złotym krzyżem zasługi z koroną, z powodu silnie nadwątlonego zdrowia przeszedł na emeryturę i zamieszkał w domu emerytów u św. Marka w Krakowie. Administrację parafji powierzył ks. biskup dla braku kapłanów *ex currendo* ks. Janowi Sowiickiemu, proboszczowi w Wojakowej. Konkurs na probostwo w Rajbrocie rozpisany do 10 czerwca br. W dekanacie limanowskim został zamianowany wicedziekanem ks. Franciszek Górski, proboszcz w Pisarzowej, a notariuszem dekanalnym ks. Franciszek Miklański, proboszcz w Łososinie górnej. Dalej zamianowani zostali wicedziekanami: ks. Stanisław Starzec, proboszcz w Czarnej w dekanacie kolbuszowskim, ks. Andrzej Niemiec, proboszcz w Biegonicach w dekanacie starosandekskim, ks. Jan Piaskowy, proboszcz w Łącku w dekanacie łąckim, a ks. Wojciech Łatka, proboszcz w Pleśnej w dekanacie Tuchowskim.

* Tutejsze stowarzyszenie katolickich robotników „Praca“ obchodziło d. 14 bm. dziesięciolecie jubileusz w sposób nader uroczysty. O godzinie wpół do 8-ej wyruszyli członkowie z muzyką strażacką do kościołka N. M. P. na Burku, gdzie odprawione zostało uroczyste nabożeństwo z odpowiednim kazaniem, które wygłosił jeden z ks. Misjonarzy. Po nabożeństwie wrócili członkowie parami do własnego budynku, gdzie odbył się uroczysty poranek. Na poranek ten przybył także ks. biskup Wałęga, którego powitał piękną przemową prezes ks. dr Michał Zygułiński, poseł do Rady państwa, zaznaczając, że zorganizowani w „Pracy“ robotnicy stać będą wiernie przy Kościele katolickim, jak dotąd stali. Przemawiał jeszcze w tym samym sensie robotnik Domański imieniem członków „Pracy“. Ks. biskup wyraził radość z powodu istnienia i rozwoju „Pracy“, przyrzekł ją otaczać opieką i udzielił zebranybłogosławieństwa. Odpowiednią kantatę odśpiewali wychowankowie internatu semin. naucz., poczem architekt Stapi wygłosił odczyt, wreszcie z całej grupy zdjęto fotografie.

O działalności „Pracy“ rozpisywać się byłoby rzeczą bezcelową; znają ją dobrze robotnicy katolicy, którzy znajdują w niej opiekę moralną i pomoc materialną zawsze. To też nie dziw, że skupiają się w niej, a „Praca“ wraz z kasą pogrzebową liczy wielką jak na nasze stosunki liczbę członków, bo z górą 400-tn.

(i)

Honorowe obywatelstwo m. Żywca nadała tamtejsza Rada gminna starszemu komisarzowi powiatowemu p. Józefowi Ślawskiemu za jego wydatną i pożyteczną 14-letnią pracę w mieście i powiecie.

Żydowska szajka nowotarskich złodziei. Nasz korespondent z Nowego Sącza pisze: Po kolei stają przed kratkami sądowymi wszyscy uczestnicy szeroko rozgąłęzionej spółki złodziejskiej z okręgu nowotarskiego. Dnia 15 b. m. zasądził znów trybunał karny w N. Sączu Emanuela Luftgłasa i Ign. Fischera na 2 miesiące, zaś subjekta Jonasa na 3 miesiące ciężkiego więzienia.

W konwiktach Chyrowskim odbędą się egzamina wstępne do I klasy gimn. dnia 15 czerwca b. r. Zarząd zakładu wiadomiam rodziców i opiekunów ze stron odleglejszych od Chyrowa, że najwygodniej jest przyjechać z uczniami dnia 14 czerwca i przenocować w hotelu dra Mężyka. Egzamina bowiem rozpoczynają się o godz. 8 rano następnego dnia.

Zbrodnia w Nowym Sączu. Z N. Sącza komunikują nam: Pogrzeb Konstantego Pulita, zabitego przez Izaka Żorna, odbył się cicho; prócz rodziców chłopca, ojca wyrobnika i matki posługaczki, nie było na nim nikogo, bo nie wiadano, kiedy się odbędzie.

W niedzielę 14 b. m. odbyła się sądowo lekarska sekcja zamordowanego, obecni byli dwaj prokuratorzy:

Hajdukiewicz i Wyrobek, sędzia śledczy Bielawski, oraz lekarze: dr Dudziński, Kijas i Plochocki. Lekarze zaprzeczyli stanowczo, aby denat umarł z powodu udaru lub wielkiej choroby, znaleźli bowiem mózg zmiażdżony, czaszkę rozbitą, obojętą dwa razy przekreconą i niektóre części ciała połamane.

Z powodu zbrodni Żorna, raz jeszcze wyszło na jaw niedołęstwo tutejszej policji. Zbrodniarza przytrzymali dwaj nauczyciele szkoły ludowej; trzech policjanci pomimo, że ofiarę widzieli, nie byli pomocnymi.

Naczelny dyrektor gal. poczt i telegrafów Jan Lubicz Seferowicz powrócił z urlopu i objął urządowanie.

KRAKÓW, 18 maja

Z teatru miejskiego. Dziś rozpoczyna gościnne występy Bolesław Leszczyński w swojej niedoścignionej kreacji wojewody w „Mazepie”. Na to przedstawienie, które wszystkim miłośnikom teatru da sposobność podziwiania ginącej już sztuki tragicznej wielkiego stylu, rozsprzedano już znaczną część biletów.

W sobotę występuje znakomity artysta powtórnie w wznowieniu komedji Dumasa „Półświatek”, gdzie w wytwornej roli Oliviera de Jalin stwarza arcydzieło reżenckiego kunsztu.

W „Kółku amatorskiem U. U. J.” wygłosi p. Z. Koch we czwartek 18 b. m. o godz. 6 wiecz. w sali l. 39 odczyt p. t. „Kobiety Sofoklesa” część II. Goście mile widziani.

W Resursie urzędniczej z powodu nieszczęśliwych rozruchów w Królestwie Polskim, koncert zapowiedziany na 20 maja, nie odbędzie się.

Z „Harmonji” donoszą nam, iż państwo Antonowie Koziańscy złożyli na rzecz rozwoju nowo przeistoczonej orkiestry krakowskiej 400 koron. Zarząd wyrażając ofiarodawcom publiczne podziękowanie za pośrednictwem naszego dziennika zaznacza, iż orkiestra Tow. Przyj. muz. krakowskiej da niebawem dowód koncertem symfonicznym, o ile na podobne obywatelskie poparcie zasłużyła.

Nasz przemysł. W tych dniach mieliśmy sposobność oglądać obraz Matki Boskiej, wykonany w pracowni p. Marji Krygowskiej na maszynie do szycia firmy Singera Comp. Obraz ten tak ze względu na dobór kolorów, jak również na wykonanie techniczne zasługuje na pełne uznanie. P. M. Krygowska otrzymała w tych dniach również zamówienie na baldachim większych rozmiarów, eo z przyjemnością notujemy, prace bowiem kościelne do niedawna jeszcze wykonywano przeważnie za granicą.

Z Akademji Umiejętności. Publiczne posiedzenie Akademji pod przewodnictwem protektora zastępcy J. E. dra Juliusza Dunajewskiego odbędzie się dnia 20 bm. o godz. 12 w południe w gmachu Akademji. Program posiedzenia obejmuje: 1) Przemówienie prezesa Akademji Jego Ekscelencji hr. Stanisława Tarnowskiego; 2) Sprawozdanie sekretarza jeneralnego z czynności Akademji Umiejętności w roku ubiegłym; 3) Odczyt prof. Józefa R-stafińskiego p. t.: „O pamięci, jako ogólnym podkładzie zjawiska życia”; 4) Ogłoszenie nazwisk nowych członków i nagród.

Z uderzeniem godziny 12 sala będzie zamknięta. Posiedzenie Wydziału filologicznego odbędzie się we czwartek 18 bm. o godz. 6 wieczorem. Na posiedzeniu członek St. Schneider przedstawi pracę p. t.: „Czy Gotowie wierzyli w jednego Boga?” Studium z zakresu religji i mitologii porównawczej, oraz prof. Jan Łoś przedstawi wnioski komisji językowej, dotyczące planu układu słownika staropolskiego. Następnie odbędzie się posiedzenie ścisłejsze. Na porządku dziennym: „Oznaczenie tematów na konkurs im. Bieleckiego na rok przyszły” i „Rozstrzygnięcie konkursu im. ks. Adama Jakubowskiego”.

Posiedzenie Wydziału historyczno-filozoficznego odbędzie się w sobotę dnia 20 bm. o godz. 6 wieczorem. Na posiedzeniu sekretarz przedstawi pracę dra St. Zakrzewskiego p. t.: „Władysław II-gi ze szczególnem uwzględnieniem testamentu Bolesława Krzywoustego”.

Konkursy Akademji Umiejętności. Akademia Umiejętności ogłasza dwa konkursy na stypendjum, mianowicie: im. Sniadeckich z fundacji ś. p. Seweryna Gałęzowskiego w kwocie 5000 franków, oraz im. ś. p. Zenona Pileckiego w kwocie 2400 koron.

Celem pierwszego stypendjum jest dopełnienie studiów naukowych za granicą; według słów fundatora „z celem tym łączy się myśl, ażeby przy tej pomocy uniwersytety krajowe, na teraz krakowski i lwowski, mogły mieć zapewniony zapas sił nauczycielskich, a w każdym razie kraj ludzi mogących wpływać samodzielnie na postępek umiejętności”. Kandydat, mogący otrzymać to stypendjum, jeśli nie jest przy jakimkolwiek krajowym lub zagranicznym uniwersytecie docentem lub asystentem, winien posiadać wyższy stopień naukowy i być znanym z gorliwej pracy w zawodzie, któremu pragnie się poświęcić, w każdym zaś razie wymagać się będzie od niego biegłości w języku polskim.

Kandydatem na drugie stypendjum może być według woli ś. p. Zenona Pileckiego tylko rodowity Polak, katolik obrządku rzymskiego lub grecko-unickiego, który ukończył kurs nauk uniwersyteckich ze stopniem doktora, lub też na jednym z uniwersytetów rosyjskich ze stopniem naukowym kandydata i pragnie udać się za granicę, celem dopełnienia studiów w obranym zawodzie naukowym. Kandydat powinien, władać biegle

językiem ojczystym i ma wykazać się dowodami świadczącymi o jego uzdolnieniu, wytrwałej pracowitości i zamiłowaniu w naukach, oraz o moralności i poczuciu narodowym. Pomiedzy kandydatami, zarówno pod każdym względem zasługującymi na otrzymanie stypendjum, pierwszeństwo dane będzie kandydatowi, pochodzącemu z prowincji pod panowaniem rosyjskiem.

O oba stypendja mogą się ubiegać tym razem kandydaci, poświęcający się naukom humanistycznym. Podania wnosić należy do Akademji Umiejętności po dzień 15 czerwca b. r.

Do podania o pierwsze stypendjum należy dołączyć: 1) Dowody, że kandydat według warunków powyżej określonych może ubiegać się o powyższe stypendjum; jeżeli zaś jest docentem, powinien wykazać, co dotychczas wykładał i ilu miał słuchaczy.

2) Prace naukowe drukiem ogłoszone, albo też i rękopiśmienne.

3) Dokładny program studiów, które w ciągu roku zamierza odbywać.

Podania o stypendjum drugie mają być zaopatrzone w:

1) Dowody, że kandydat według warunków powyżej określonych ma prawo ubiegać się o powyższe stypendjum.

2) Dokładny program studiów, które w ciągu roku zamierza odbywać.

Oba stypendja wypłaci kasa Akademji Umiejętności w dwóch równych ratach półrocznych, a mianowicie: stypendjum pierwsze pierwszą ratą dnia 10 października b. r., a drugą dnia 10 kwietnia 1906; stypendjum drugie pierwszą ratą dnia 1 października b. r., a drugą dnia 1 kwietnia 1906. Wypłata drugiej raty zależeć będzie jednak w obu przypadkach od uchwały komitetu stypendyjnego, któremu stypendysta po upływie pierwszego półroczia złoży wyczerpujące sprawozdanie z odbytych studiów.

Kółko pedagogiczne nauczycieli i nauczycielek przy Czytelnicy katolickiej polskiej, (Sienna 5) poleca egzaminowanych i wytrawnych nauczycieli do udzielania lekcji prywatnych i pomocy w naukach młodzieży, uczęszczającej do szkół publicznych, zwłaszcza zaś tej, która pragnie przygotować się do szkół średnich. Poleca rutynowane siły do języka niemieckiego i wszystkich przedmiotów w zakresie szkół ludowych i wydziałowych, muzyki, udzielania godzin w szkołach i zakładach prywatnych, do przygotowania nauczycielek do egzaminu kwalifikacyjnego i t. p.

Uprasza również rodziców młodzieży dotkniętej wadą jąkania się, by się zgłosili, a znajdując radę i pomoc wyleczenia tejże.

Kółko pedagogiczne pośredniczy również kolegom i koleżankom z prowincji w załatwianiu różnych spraw, jak w ubezpieczeniu budynków szkolnych od ognia i ubezpieczeniu siebie i rodzin na życie.

Nauczyciele Kółka pedagogicznego upraszają rodziców i interesowanych, by z całym zaufaniem udawali się do nich w sprawach nauki i wychowania młodzieży, która nierzadko dostaje się w ręce niepowołane i bywa wypuszczana tak w kierunku naukowym, jak i wychowawczym, czego zgubne skutki odbijają się na całym życiu. Metodami najnowszymi i na podstawie zdobytego doświadczenia, pragną członkowie Kółka pedagogicznego prowadzić działalność ku oświeceniu pod hasłami Czytelnicy: Bóg i Ojczyzna.

Adres: Kółko pedagogiczne, Sienna 5, Kraków.

Wystawa nowożytnych tkanin i wyrobów ceramicznych zapowiada się z każdym dniem lepiej. Oprócz warsztatów i zakładów przemysłowych weźmie w niej udział Tow. polskiej sztuki stosowanej. Sekretarz Towarzystwa p. Jerzy Warchałowski podjął się urządzenia osobiście całej jednej sali! Wypełnią ją wyroby p. A. Sikorskiej i J. Piętki z Czernichowa, według wzorów dostarczonych im przez artystów-malarzy. Komitet postarał się również o ozdobny afisz artystyczny kompozycji p. Edwarda Trojanowskiego; afisz ten w najbliższych dniach opniei prasy litograficzne.

Komitet zwraca się do wszystkich wystawców z prośbą, ażeby przedmioty przeznaczone na wystawę, zechcieli niezwłocznie nadsyłać pod adresem Muzeum Narodowego, gdyż urządzenie sal potrwa najmniej tydzień, termin zaś otwarcia wystawy naznaczono niesodwołalnie na dzień 1 czerwca. Wszystkie pisma polskie uprasza się o łaskawy przedruk.

Pielgrzymka dzieci. Do świętego Feliksa rokrocznie dziecinna pierwsza pielgrzymka z całego naszego miasta Krakowa i z okolic śpieszy do kościółka OO. Kapucynów na odpust, z okazji 40-godzinnego nabożeństwa adoracji Najśw. Sakramentu. Spieszą tam pojedynczo i gromadkami miłuchne dzieci, odświętnie strojne pod kierownictwem matek lub nianiek, z wesołą minką, gaworząc dzieciną gwara, nawzajem witając się na ulicy i pytając dokąd idziesz? Mały świątek dziecinny ze sfer różnych, zespolony pobożnością matek napelnia mały kościółek Kapucynów w dniu 18 maja w uroczystości św. Feliksa, patrona dzieci i najmilszego opiekuna ubogich. Od rana do późnego wieczora OO. Kapucyni udzielają małym pątnikom błogosławieństwa, przy odgłosie różnomelodyjnej harmonji małych śpiewaków.

Dnia 18 maja, t. j. w sam dzień uroczystości św. Feliksa, nabożeństwo będą celebrowali WW. OO. Franciszkanie. Suma z kazaniem odprawioną będzie o godzinie 11. Niezporę z kazaniem o godz. 6 wieczorem.

Wyciągi konne w Krakowie. Sekretariat wyciągów konnych w Krakowie zawiadamia właścicieli koni wyciągowych, że szkoła skakania, znajdująca się przy torze wyciągowym, będzie od dnia 20-go bm. oddaną do użytku właścicielom koni wyciągowych za opłatą miesięczną 30 koron od jednego konia.

Upadek z konia. Przy moście zwierzyńskim dziś przed godziną 7 rano spadł z konia oficer od trenu, doznając ciężkiego potłuczenia. Oficera opatrzył dr Komorowski w budynku rogatkowym.

Zaginęły losy: „Czerwonego Krzyża” serja 06923 nr. 13, serja 08772 nr. 44, serja 08841 nr. 22. Miasta Insbruka nr. 40383 i „Bazyliki” serja 1035 nr. 014.

Na ubogą młodzież zostającą pod opieką ojea Bratkowskiego, złożono w dalszym ciągu na ręce pani Zofji Bobrzyńskiej następujące datki: pp. Lubaczkowa 2 kor., Eugenia Szarlowska 10 kor., Piotrowa Biełkowska 10 kor., Karolina Łaszczowa 4 kor., ze Sniatyna 10 kor., omana Murezyńska 4 kor., N. N. 2 kor., N. N. 10 kor., Julia Kopaczyńska 2 kor., Marja z Jaszczurowskich Reinerowa 2 kor., Lucja Uznańska ze Szaflar 20 kor., Zofja Łuszczkiewiczowa 10 kor., Ludwika Hankiewiczowa 10 kor., Marja i Helena Janta-Polczyńska z Wielkiego Księstwa Poznańskiego 15 marek.

NEKROLOGJA.

Dr Władysław Groyecki, adjunkt sądowy, przeżywszy lat 32, zmarł dnia 15 b. m. w Kalwarji. Wyprawienie zwłok odbyło się 16 bm. o godz. 2 po południu na dworzec kolejowy w Kalwarji. — Obrzęd pogrzebowy odbył się w Andrychowie dnia 17 bm. o godz. 5 po południu z dworca kolejowego wprost na ementarz.

GŁOSY PUBLICZNOŚCI.

Zjazd koleżeński. Prosimy byłych uczniów Szkoły rolniczej czernichowskiej, którzy w latach 1893/4 i 1894/5 do szkoły tej uczęszczali, o podanie swych adresów, a to w celu porozumienia się co do odbyć się mającego z początkiem czerwca br. zjazdu koleżeńkiego.

Józef Kulczyński, Kraków, Florjańska 55.

Józef Jarzymowski, Chłopczyce, poczta Rudki.

Gabryelski kupuje, sprzedaje i najmuje fortepiany, pianina, harmonje i pianole — krajowe i zagraniczne — nowe i przegrane — za gotówkę i na spłaty — bez zaliczki.

Repertuar Teatru Miejskiego.

Występy gościnne Bolesława Leszczyńskiego:

W czwartek: „Mazepa”, tragedia w pięciu aktach, Juliusza Słowackiego.

W sobotę: „Półświatek”, komedia w pięciu aktach A. Dumasa syna.

W niedzielę: „Otello”, tragedia w pięciu aktach W. Szekspira.

DZIAŁ EKONOMICZNY.

Ogłoszenie dostawy. Dyrekcja kolei państwowych w Stanisławowie ogłasza dostawę węgla kuzniczego, oraz koksu na rok 1906. Termin do wnoszenia ofert upływa z dniem 15 czerwca br. godz. 12 w południe.

Blizszych informacji udziela Izba handlowa i przemysłowa w Krakowie.

Ruch wyborczy.

Wybory z Kola III b. (rękodzielnicy) odbyły się wczoraj. Komisję wyborczą składali z Rady m. Edward Uderski (przewodniczący), Jan Godzicki i dr Adolf Fischler, z grona wyborców p. Stefan Bernacki i Ignacy Wurm, komisarz rządowy dr Kumaniecki i oficjał Magistratu p. Danek.

Po zamknięciu głosowania obliczenie okazało, że na 426 uprawnionych głosowało 328 wyborców, z tego osobiście 286, przez pełnomocnictwa 42.

Z tego otrzymali Piotr Kosobucki, majster ślusarski i prezes Kola mieszczańskiego 229 głosów, czyli 64 ponad absolutną większość; Józef Bialik, majster masarski i starszy cechu rzeźników i masarzy 218 głosów, tj. 43 nad absolutną większość. Następnie otrzymali Zygmunt Mikołajski 93 głosów, żyd Maurycy Kirschner 91 gł., Herm. Jak. Brummer 2, Wincenty Kramarczyk, Przybylski i Lazar Kirschner po 1 głosie. Jedna kartka biała.

Wybory wypadły bardzo dobrze; kurja rękodzielnicza będzie reprezentowana, jak być powinno, wyłącznie przez Chrześcijan. Usiłowania żydów, popierane przez kilku ludzi równie ambitnych, jak niesumiennych, spełzły na niczem; zdrowy instynkt i solidarność chrześcijańskich rękodzielników zwyciężyły i żydzi utracili jeden mandat.

Będzie to pewną rekompensatą za wybory z kurji tak zwanego wielkiego handlu, gdzie partja konserwatywna zmusiła niektórych katolickich kupców do głosowania aż na trzech żydów!

Wybrani przedstawiciele kurji rękodzielniczej znani są ogółowi, gdyż od trzech lat zasiadają w Radzie, a udział ich w pracach Rady był zawsze czynny, gorliwy i pożyteczny. Jesteśmy pewni, że i teraz nie zawiodą oczekiwania wyborców i że przedewszystkiem będą pamiętać o tem, aby bronić Kraków przed zalewem żydowskim. Przy tej sposobności należy podkreślić, że zwycięstwo pp. Kosobuckiego i Bialika nie jest wcale tryumfem partji konserwatywnej — w znaczeniu politycznym — ale katolickiego i polskiego mieszczaństwa, nad żydowsko-socjalistycznym sojuszem.

W żydowskiej kurji małego handlu kipi jak w kotle. Żydzi hałasują i agitują. Mali handlarze nie chcą małych adwokatów, a mali adwokaci nie mogą gdzieindziej znaleźć dla siebie miejsca, więc narzucają kramarzom i szynkarzom żydowskim swoje kandydatury, rekomendując się jako »prawdziwy, niezawisły, liberalny, żydowski towar«. Nie wiemy, jak się tam zdecydują żydowscy przekupnie, ale to pewna, że garść chrześcijan, mająca prawo wyborcze w tej kurji, absolutnie nie powinna brać udziału w tej całej agitacji. Żydzi konserwatywni czyli liberalni, zawsze się łączą, gdy przyjdzie im walczyć o żydowskie interesy, niechże chrześcijanie ani jednym ani drugim nie pomagają — bo na takich kompromisach chrześcijanie zawsze wychodzą jak Zabłocki na mydle...

Tow. Wzajemnych Ubezpieczeń.

Dzień drugi.

Rada nadzorcza odbyła przed pełnem posiedzeniem obrady nad wnioskami nagłymi przekazanymi jej do rozważenia w dniu poprzednim.

Po otwarciu plenarnego posiedzenia delegatów przystąpiono do wyboru połowy zarządu, z którego ustępują: prezes Józef Męcniński z Partynia, wiceprezes Włodzimierz Gniewosz z Potoka Złotego; członkowie: Krzysztof Abrahamowicz z Czyresza, Kazimierz Agopsowicz z Chomiakówki, Julian Bielański ze Strąszęcina, Stefan hr. Bobrowski z Andrychowa, Tadeusz Cieński z Pieniakowa, Michał Garapich z Cebrowa, Karol Jędrzejowicz z Humieńca, Michał Michalski ze Lwowa i Mieczysław Sędzimir z Krakowa.

W miejsce tych wybrano: prezesem ponownie p. Józefa Męcnińskiego, który zaraz po wyborze złożył zebranym podziękowanie, wiceprezesem wybrano p. Tadeusza Cieńskiego. Do Rady nadzorczej weszli pp.: Krzysztof Abrahamowicz, Kazimierz Agopsowicz, Stanisław Dydyński ze Strzyżowa, St. Skrzyński ze Skarniowic, Włodzimierz Gniewosz, Michał Garapich, Karol Jędrzejowicz i Mieczysław Sędzimir. Ze Lwowa nie wybrano członka do Rady nadzorczej, ponieważ wybory lwowskie unieważniono. Z tego powodu wybór ten odroczone, a delegaci pp. dr Kamiński i dr Adam już się na posiedzeniu nie pojawili, ponieważ mandaty ich stracili swoje znaczenie.

Do komisji rewizyjnej wybrani zostali pp.: Julian Bielański, Kazimierz Bzowski z Drogini i Stanisław Łążyński z Zalucza, na zastępcę p. Józef Jawornicki z Krakowa.

Po dokonanych wyborach, p. Stefan Maysa omawiając działalność dyrekcji, zaznaczył, że wspomniane anonimy były zwyczajnymi kalumnjami, po zbadaniu okazało się, że stan rzeczy był wręcz przeciwny. Mówca wyraził życzenie, by anonimami się nie zajmowano, lecz, by je odsyłano do Rady nadzorczej. Pp. hr. Dzieduszycki i Abrahamowicz w tej samej myśli przemawiając, wyrazili uznanie dla Rady nadzorczej i Dyrekcji; uznanie to Zgromadzenie aprobowало przez powstanie z miejsc.

W końcu przyjęto do wiadomości sprawozdanie Rady nadzorczej z wniosku delegata Nikorowicza w sprawie rozpowszechnienia dachówek cementowych. Sprawozdanie składał p. Mieczysław Urbański z Haczowa. — Dla poparcia tej akcji wyznaczyło Towarzystwo 1,000,000 koron z funduszu rezerwowego na kredyt dla potrzebujących producentów. Nad sposobem użycia przeznaczonego funduszu toczyła się dyskusja, w której udział wzięli pp. Abrahamowicz, Wodzicki, Gniewosz, Dąbski, Mierzeński, wnioskodawca Nikorowicz, dyr. referent dr Paszkowski, Kwiatkowski. — W dyskusji wyłoniły się dwie przeciwne opinie. Jedni mówcy domagali się, by produkcję dachówek zcentralizować w jednym ognisku przemysłowym, inni występowali za tem, by nią objąć cały kraj.

Wobec braku kompletu przewodniczący zamknął posiedzenie o godzinie 1 popołudniu.

Z Rosji.

Sprawa szkolna.

Lwów 17 maja. (Tel. pryw.) Do *Słowa Polskiego* donoszą z Warszawy, że ponieważ w tych dniach sprawa polska miała być znów rozstrzyganą w komitecie ministrów, hr. Wl. Tyszkiewicz przesłał w sprawie szkolnej memoriał do komitetu ministrów, w którym uzasadnia konieczność wprowadzenia języka polskiego w szkolnictwie.

Agitacja przeciw inteligencji.

Petersburg 18 maja. (Tel. wł.) Inteligencja tutejsza przysłała w posiadanie odezw, które tajni agitatorzy rozrzucają między drobne mieszczaństwo i chłopów. Odezwy te zwracają się przeciw inteligencji, i głoszą, że inteligencja chce carowi odebrać władzę. Car pod presją poczynił już pewne ustępstwa i zgodził się na oddanie części swej władzy reprezentantom inteligencji. Lud powinien wziąć cara w opiekę i nie dopuścić inteligencji do udziału w rządach.

Dymisja Jermołowa.

Petersburg 18 maja. (Tel. wł.) *Birż. Wied.* podają, że minister rolnictwa Jermołow podał się do dymisji. — Wiadomość tę potwierdza także pet. aj. tel.

Wykonanie wyroku na Kalajewie.

Wiedeń 18 maja. (Tel. wł.) *Dzisiejsza N. Fr. Presse* otrzymuje z Petersburga depeşe pod datą 17 b. m., że morderca w. ks. Sergiusza Kalajew został już powieszony.

W chwili, gdy minister sprawiedliwości składał carowi raport o wyroku sądu kasacyjnego i prosił o ulaskawienie Kalajewa, car odwrócił się od ministra i patrzył przez okno w milczeniu.

Ruch rewolucyjny.

Ufa 17 maja. (P. a. t.) Gubernator Ufy, generał major Sokołowski, został ciężko raniony kilku strzałami rewolwerowymi podczas przerwy między aktami przedstawienia w teatrze w ogrodzie publicznym. — Sprawca zamachu uszedł. Stan gubernatora, który zachowuje zupełną przytomność, jest bardzo poważny. Czynnici gubernatora objął wicegubernator Bogdanowicz.

Petersburg 18 maja. (Tel. wł.) Pomocnik Pobiedonoscewa Stabler otrzymał dymisję.

WOJNA.

Z Korei.

Londyn 17 maja. *Daily Telegraph* donosi z Tokio pod dn. 16 b. m.: W północnej Korei znowu zaczyna się objawiać ruch gorączkowy; 4000 Rosjan przekroczyło rzekę Tumen, ich strażę przednie znajdują się w Kilezu. Torpedowce eskadry władywostockiej widziano w rozmaitych miejscach wybrzeża.

Rosjanie wobec marszu Japończyków wysłali wzmocnienia do zatoki Posjeta.

Roboty w Porcie Artura.

Londyn 17 maja. (Tel. wł.) *Daily Mail* donosi z Tokio, że w Porcie Artura postępują szybko roboty nad wydobywaniem zatopionych okrętów. Do tej Pory wydobyto dwa statki handlowe, jeden o pojemności 10.000 ton, drugi o 2 tysiące ton.

Uszkodzony parowiec japoński.

Tokio 17 maja. (Reuter.) Parowiec przeznaczony dla Niuczwanu »Chujecomaru«, natrafił koło wyspy Niaotao na minę i odniósł ciężkie uszkodzenia.

Flota rosyjska.

Paryż 18 maja. Agencja Havasa donosi z Saigonu: Admiral Jonquières powrócił tutaj. Według zasięgniętych informacji wynika, że adm. Roźdiestwieński zupełnie nie troszczy się o kwestję neutralności i postępuje jak gdyby był zupełnie niezawisłym i oświadcza, że także nadal będzie postępował według własnej chęci. Wszystkie czynione mu przedstawienia nie robią na nim najmniejszego wrażenia. W eskadrze rosyjskiej utrzymywana jest żelazna dyscyplina.

Sprawozdawca dziennika *Haeroi*, który zablakał się do portu Dajott, został przez eskadrę rosyjską wzięty do niewoli. Gdy się wylegitymował, przyjęto go życzliwie. Opowiada on, że oficerowie od lutego nie byli na lądzie. Oczekują bliskiej walki. Zjednoczona eskadra

ma zamiar dotrzeć do Władywostoku. — Eskadra Nebogatowa wygląda brudno i staro. Ogółem liczy flota rosyjska 60 okrętów.

Londyn 18 maja. (Tel. wł.) O miejscu pobytu floty rosyjskiej nadchodzą sprzeczne wiadomości. Statek francuski »Polinezja« doniósł, że flota rosyjska znajdować się miała w sobotę między zatoką Hongkoe a przylądkiem Palawan.

Według innych relacji główne siły floty rosyjskiej przebywają jeszcze koło wybrzeży indochińskich i tylko torpedowce i lekkie krążowniki wyruszyły ku północy w celach wywiadowczych

Zapowiedzi bitwy.

Amoy 18 maja. (Reuter.) Dzieci i kobiety przevożą z wysp Rybackich na Formozę. Sądzą, że część floty japońskiej krąży koło Formozy i nocą otrzymuje stąd rozkazy, dalej, że japońska eskadra zaatakuje rosyjską na południe od Formozy.

Londyn 18 maja. (Tel. wł.) *Daily Mail* donosi z Amoy, iż mnożą się oznaki, że wkrótce przyjdzie do bitwy morskiej.

Flota japońska ma się znajdować na południe od Formozy. Zachodzi przypuszczenie, iż Togo zmusi Roźdiestwieńskiego do stoczenia bitwy koło Formozy, aby go nie przepuścić na wody oceanu Spokojnego.

Bitwa morska?

Londyn 18 maja. (Tel. wł.) Według doniesienia *Daily Mail* z Manili, komendant angielskiego okrętu »Bezvada« płynącego koło Singapore i Hongkong, złożył oficjalny raport, że koło wyspy Palawan słyszał onegdaj potężny ogień działowy, trwający cały dzień aż do zmierzchu. Ogień, według jego relacji, pochodził z ciężkich dział. Raport wyraża przypuszczenie, że rozgrywała się tam wielka bitwa morska.

Dymisja Roźdiestwieńskiego?

Petersburg 18 maja. (Tel. wł.) *Listok i Birż. Wied.* donosi, iż Roźdiestwieński otrzymał dymisję ze stanowiska komendanta floty bałtyckiej z powodu silnego rozdrażnienia nerwów.

Dowództwo w miejsce Roźdiestwieńskiego objął admirał Virylew.

Nota Francji.

Tokio 18 maja. (Reuter.) Odpowiedź Francji na przedstawienia rządu japońskiego podaje: Admiral Jonquières zwiedził 13 i 14 bm. wybrzeża Annamu, aby nakłonić statki rosyjskie do dalszej drogi, gdyby je spotkał. Na wodach indochińskich nie napotkał jednak na żaden statek rosyjski.

Szpiegostwo wojenne.

Tokio 18 maja. (Aj. Havasa.) Sledztwo w sprawie Bougina prowadzonym jest dalej, a szczegóły jego trzymane są w tajemnicy. Poseł francuski poczynił kroki o lepsze obchodzenie się z uwięzionymi, ze względu na ich zły stan zdrowia.

Kolej na Formozie.

Londyn 17 maja. *Times* donosi z Tokio: Dnia 15 b. m. została otwartą na Formozie wielka linja kolejowa z Kilung do Takau.

TELEGRAMY.

Jubileusz hr. Gołuchowskiego.

Wiedeń 18 maja. Hr. Gołuchowski otrzymał z powodu jubileuszu dalsze gratulacje od arcyksięcia Eugenjusza, króla Karola rumuńskiego przez tutejszego ambasadora, od ministra spraw zagranicznych Rosji, Anglii, Francji, całego tutejszego ciała dyplomatycznego, wszystkich misyj austro-węgierskich, wielu dygnitarzy.

Przesilenie węgierskie.

Wiedeń 18 maja. Wspólny minister skarbu Burian udał się do Budapesztu, aby na rozkaz cesarza wejść w styczność z koalicją Sejmu węgierskiego.

Budapeszt 18 maja. Dzienniki tutejsze rozpisyują się o misji ministra Burjana i o jego pertraktacjach z jednoczoną koalicją. Burjan zapytywany, czy cesarz skłonny jest do jakich ustępstw w kwestjach wojskowych, nie dał żadnej odpowiedzi.

Co się tyczy obsadzenia tek ministerjalnych, dał wyjaśnienie dziennikarzom, że nie będzie prowadził w tym sensie żadnych pertraktacji.

Chcę odpowiedzieć wszystkim wymagom PT. Publiczności, jak również skutecznie konkurować z wyrobami obcymi, powiększyłem znacznie pracownię wyrobów cukierniczych i otworzyłem FILJĘ przy ul. Florjańskiej 1. 2 specjalnie dla sprzedaży cukrów. Pomimo znacznych kosztów z rozszerzeniem tem połączonych, ceny wyrobów moich, o dobroci których PT. Publiczność łaskawie sama zdecydować raczy, są najprzystępniejsze i dla porównania przedstawiam mój CENNIK: Pół kilo cukrów 1 ztr., pół kilo karmelków 50 ct., pół klgr. herbatników 60 ct. — Przyjmuje zamówienia na torty w różnych gatunkach.

Z poważaniem **ADAM PIASECKI** KRAKÓW, cukiernia DŁUGA 10, — FLORJAŃSKA 2.

Najlepsza PASTA do PODŁÓG

FRITZELACK

Najpoda tnie sza! Najwytrzymalsza! Natomiast w użyciu najtańsza!

Składy w Krakowie mają Reim i Spółka, we Lwowie Alfred Beacock, w Chrzanowie M. Wasserberger, w Kołomyi S. i M. Feldmann, w Tarnowie Wl. Bracha nast. K. Börsner, w Nowym Sączu S. Lichtmann, w Przemyślu M. Beglückter, w Żywcu A. Waniek, A. Pawluszkiwicz. 647

Böhnela zegarki Roskopa a jednak najlepsze!

Any się każdy mógł o tem przekonać, dostarczam mój doskonały zegarek Roskopf na 6-miesięczną próbę i zobowiązuję się po 6 miesiącach pieniądze odesłać napowrót. Oryginalne ceny fabryczne wraz z łańcuszkiem i futerałem są: czarny imit. stalowy lub niklowy Remontoir „Strapaz-Roskopf“ z plombą z 36-godzinowym mocnym kotwicznym werkiem i grawirowaną kowertą do otwierania 4 K. Z podwójnymi kowertami z kamieniami 6 K 80 h. Ze złota dublowanego pod gwarancją trwałego 7 K — h. Prawdziwy srebrny z podwójnymi kowertami. 9 K — h. Z 3-ma silnymi kowertami 11 K — h. Powyższe zegarki z pięknym wypukło grawirowanym wizerunkiem N. P. Maryi, c. k. orła państw., orzącego wieśniaka, koni, polowania lub z widokiem, kosztuje 20 h. więcej.

Oryginalny Roskopf kolejowy (nie system) 7 K. Uwaga: Tanie zegarki „system Roskopf“, które ogłaszają firmy konkurencyjne kosztują u mnie tylko 3 kor. Do każdego zegarka 3-letnia pisemna gwarancja. — Wysyła za zaliczką

„Zur grossen Uhrenfabrik“
Max Böhnel,
Uhrmacher, Wien, IV., Margarethenstrasse 38.
Dostawca c. k. Urzędników państwowych. — Założony w r. 1840. — Żądacie mego wielkiego cennika z 1000 rycin, wszelkich rodzajów zegarów i przedmiotów złotych i srebrnych, który przesłany zostanie każdemu zadarmo i opłatnie. 901 10

Stowarzyszenie Zaliczk. „Szczęść Boże“ w Kolbuszowej rozpisuje licytację ofertową na wybudowanie własnego domu murowanego

6 ubikacjach. Kosztorys opiewa około na 20 000 Koron. Twarcie ofert nastąpi dnia 5 czerwca b. r. o godzinie 12 w południe P. T. Przedsiębiorcy mający chęć starać się o tę udowę mogą przeglądać warunki plan i kosztorys w biurze stowarzyszenia. 972 2

Wypała na żądanie próbki i cennik
wyróbów tkackich
Michał Mesowicz TKALNIA
w KOCZYNI

Do codziennego użytku z wodą do mycia.
Chemicznie czysty **KAISER-BORAX** jest najnaturalniejszym, najprzyjemniejszym i najzdrowszym środkiem upiększającym na skórę, czyni wodę miękką, leczy szorstką i nieczystą skórę i czyni ją czystą i białą. Uznany antyseptyczny środek do pielęgnacji ust i zębów i w leczeniu — Ostrożność przy zakupie! Prawdziwy tylko w czerwonych kartonach po 15, 30 i 75 hal. ze szczegółowym objaśnieniem. Nigdy nierozpuszczalny! Dalej mydło boraksowe, mydło liliowe, mydło tołowe, proszek boraksowy do zębów i puder boraksowy. Jedyny fabrykant na Austro-Węgry: **GOTTLIEB VOITH, WIEN III.** 791 5

Śpiewnik dla ludu
Stan. Tomaszewskiego z Bydgoszczy
skonfiskowany przez pruską prokuraturę, (a wydawca skazany na trzy miesiące więzienia) ma do nabycia
Zygmunt Tomaszewski,
Kraków, ul. św. Krzyża 7.
po cenie 1 kor. (80 fen.)

Zamieścowi zechcą przesać należytość w znaczkach poczt. bez dołączenia portorium, a otrzymają śpiewnik odwrotną pocztą franko.

Dla sprzedaży hurtownej i drobiazgowej Zawiadomienie.

Kto z W. Duchowieństwa pragnie dobre i prawdziwe **WINA** dostać do Mszy św., niech się zgłosi do **ks. Krawca Piotra** w Haniu Szewcach Szepes meg. Ungarn, p. loco. — 1 litr białego od 46—88 h. tokaj samorodne 1 l. od 130—4 K. Schiler 1 l. od 46 h. do 3 K. 20 beczek Tokajera 130 l. 1.40 K. Potwierdzamy: **ks. J. Kwiatkiewicz** **ks. Ant. Łętkowski** z Krościenka.

Handel korzeni i win
J. Pułczyńskiego
Kraków, ul. Długa 1. 15.
poszukuje 940 3
zdolnego pomocnika
do ekspedycji.

Stenograf
obeznany z pracą w kancelarii adwokackiej znajdzie zaraz umieszczenie w kancelarii adw. Dra **W. POLDA CARO** w Krakowie, ul. pańska 11. 967

DOM z dwoma oficynami przy ul. Podbrzezie 10 z wolnej ręki do sprzedania. Wiadomość w Adm. Gł. Nar. 953

Urząd skarbowy przyjmie administrację kamieniczy dla mieszkanie. Wiadomość bliższą udzieli Bazar Spożywczy, ul. Florjańska 1. 40. 974 4

Majatek ziemski około 300 morgów, w tem 180 m. roli dobrej, pszennej 20 m. dwukonnych łąk 2 stawów zarybionych 2 m. ogrodu — reszta lasu mieszane młodego i starego w zachodniej Galicyi, godzinie szosa, od powiatowego miasta i kolei oddalony, jest za cenę 65.000 złr. (130 tysięcy koron) do sprzedania. Bliższych szczegółów udzieli Administracja „Głosu Narodu“.

KILKU ZDOLNYCH POMOCNIKÓW jubilerskich znajdzie natychmiastowe zatrudnienie. **KAROL CZAPLICKI,** Floryańska 1 II. p.

200 ctr. metr. ziemniak. w szlachetnych gatunkach do jedzenia wybieranych i zdrowych w małych posyłkach po cenie 4 K. 50 h. za 100 kg. loco stacya **DENYSÓW** Wagonami znacznie taniej — wysyła **TEODOR GANG DENYSÓW.**

Spółnik z kapitałem 4000—5000 K do dobrze rentującego się interesu, jest poszukiwany. Wiadomość poste rest. S. K. 928 5

Brady'ego przedtem Mariaćelskie kropie żołądkowe

z powodu swego pobudzającego i wzmacniającego działania na organa trawienia przy: braku apetytu, zaburzeniach, w organach trawienia i innych cierpieniach żołądka powszechnie polecane. **PROSZĘ ŻĄDAĆ W APTEKACH WYRAŻNIE TYLKO BRADY'ego KROPLE ŻOŁĄDKOWYCH.** 3370 1 10
C. BRADY. Apteka pod królem węgiersk. Wien I. Fleischmarkt 1.

Miejscowość kąpielowa Teplitz-Schönau

w Czechach, w pysznym położeniu, w pośrodku gór kruszcowych, od wieków znane i słynne gorące, alkaliczno-słone termy (28°—46° C). Sezon kuracji trwa nieprzerwanie cały rok, także kuracje zimowe. Szczególne przez swe nadzwyczajne skutki w gośćcu, w reumatyzmie, porażeniach, neuralgii, nerwastenii, chorobie pęcherza i nerek, znakomicie zasorbujące działające w chronicznych występach wszelkiego rodzaju, świetne w skutkach przy następowej kuracji ran postrzałowych, ciężkich, złamań kości, skrzywień i zeszywnienia stawów, 11 zakładów kąpielowych ze 166 łazienkami. Gorące kąpiele, tusze, kąpiele błotne, kąpiele elektryczne, w kwasie węglowym, masaż, elektryczność, Fang di Montalcone, mechano-terapeutyczny Zakład. — Wszelkich objaśnień udziela Magistrat miasta Teplitz-Schönau, jak również miejski Inspektorat kąpielowy i Inspektorat dóbr księcia Clary. 708 6

Lekcje jęz. rosyj. z wykładem polskim, niemieckim lub francuskim. Adres w Admin. Głosu Nar. od 6—7 codziennie. 947 0

Prawdziwe Harceńskie KANARKI

polecam: pierwszorzędne **śpiewaki „Rollery“**, o głęboko grubo fletow. dugo ciągnącym tonie, śpiewające także przy świetle, sprzedają po 6 i 8 złr., według udosk. śpiwu 10 złr. za sztukę; również **Samiecki harceńskie** do spustu po 1 i 1.50 złr. — Wysyłam na prowincję odwrotnie za zaliczką z gwarancją dostawienia z droższych na miejsce przeznaczenia 6 dni próby, wymiana dozwolona. — Mrówcze jajka litr 60 cent. i mole dla słowików.
JAN SZUFA Kraków, Florjańska 1. 38, I. p. oficyny.

FILIA ek. uprzyw. galicyjskiego akcyjnego

Banku Hipotecznego W KRAKOWIE

kupuje i sprzedaje wszelkie **papiery wartościowe,** przyjmuje **depozyta i wkładki** na książeczki rachunku bieżącego. 3197

CUKIERNIA

istniejąca od kilku lat jest zaraz do sprzedania. — Bliższą wiadomość udzieli 961 4
St. Zielinski, Sienna 12.

EKONOM kawaler, z kilkuletnią praktyką gosp., poszukuje posady za małym wynagrodzeniem. — Zgłosz. Rurek, ul. Długa 1. 29. 125

Nakładem Wydawnictwa powieści ilustr. we Lwowie zaczęła wychodzić nowa sensacyjna powieść, osnuta na tle rewolucji rosyjskiej, p. t.

Ojciec Gapon bojownik o wolność, czyli straszny zgon w. Ks. Sergiusza.

w zeszytach po 10 ct. (20 h.)
Skład główny w księgarni i agencji pism 944
J. Hoppasa i A. Salomonowej w Krakowie, pl. Marjacki i w kiosku przy ul. Dietla.

Na prowincję wysyła zeszyt okazyjowy bezpłatnie nakładca.

W Ogrodzie naprzeciw Cmentarza Krakowskiego, poleca się Szan. PT. Publiczności, najstosowniejsze **drzewka i kwiaty** do obsadzania grobów, jak również przyjmuje się na abonament groby do dekorowania po przystępnej cenie.
E. UKLAŃSKI.
Zarząd ogrodów. Olsza — Dwór, op. Kraków. 815 10

IGNACY GRZĄDZIEL w Podgórzu, ul. Wielicka 1. 7 poleca swoją PRACOWNIĘ POWOZÓW

zaopatrzoną w wielki wybór gotowych powozów, wózków i t. p. w różnych fasonach. Podejmuję się robót kowalskich, kołodziejskich siodlarskich i lakierniczych, i wykonuję ta kowe z gwarancją. 810 10
Na żądanie wysyła się cenniki.

LODY

w porcjach i formach odsyła na zamówienia do domu i na wycieczki
CUKIERNIA
pod firmą 30 891
ZYGMUNT MAJEWSKI i Sp. KARMELICZKA 7.

Proszę zażądać zadarmo i opłatnie mój bogato ilustr. cennik, obejmujący przeszło 600 rycin doskonałych tanich i trwałych, zegarków oraz przedmiotów ze złota i srebra
Hanns Konrad Pierwsza Fabryka Zegarków **Brux Nr. 1450.** (Czechy).

Prawdziwy srebrny remontoir złr 8'80, z podwójnymi kopertami złr 5'75. Prawdziwy srebrny łańcuszek złr. 1'20, 1'50, 1'80, stosownie do wagi. Prawdziwy amer. niklowy remontoir, kotwicowy system Roskopf Patent, wraz z nkl. łańcuszkiem i skórzanym futerałem złr. 2'25, 3 sztuki 6'50, 6 sztuk 12'50. Ten sam z podwójnymi kopertami za sztukę złr. 3'50. Budzik niklowy złr. 1'45, 3 sztuki złr. 4, z tarczą świecąca w nocy złr. 1'65, 3 sztuki złr. 4'50. Ładnego rzyzka! Wymiana dozwolona lub zwrot pieniędzy. Dla każdego zegarka karta piśmieni. gwarancji. 3794 3

Na sezon podróży:
Fiaszki podróżne
Kubki do podróży papierowe, gumowe i metalowe składane
Necessary podróżne
Rzemyki podróżne
Poduszki do wydymania satynowe, pluszowe i skórzane
Wanny i miednice gumowe podróżne do składania

Na sezon podróży dla P. T. Artystów i Amatorów sztuk pięknych;
 Sztalugi polne składane, z siedzeniem, szkicowe z pasem do założenia przez ramię.
 Parasole polne.
 Laski składane do przyczepiania jakiegokolwiek parasola.
 Kapelusze białe dla malaczy.

Kasetki kompletne do malowań olejnych i akwarelowych. Farby olejne i akwarelowe z różnych fabryk. Palety z drzewa i porcelanowe. Pendzle we wszystkich gatunkach. Werniksy i inne środki do malowania. Aparata do wypalania.

Piótna malarskie na nsiarę i na bfeitramach naciągnięte. Bloki do szkicowania.
 Papiery, Kartony i Deszczółki do malowania.
 Wyroby z drzewa ja woro we go do pomalowania.

Na sezon kąpielowy;
Czapki i kapelusze do kąpieli
Pantofelki do kąpieli
Aparaty, Taśmy
Rękawiczki i gąbki do nacierania ciała
„Smell“ preparat do kąpieli
Wyskok ze szpilek sosnowy
Pasta Macha do kąpieli
Kule żelazne, sól, siarka do kąpieli

oraz inne przybory do rysowania i malowania
 P O L E C A J A

Rynek 37. Kraków. Linia A.-B. Reim i Sp. Rynek 37. Kraków. Linia A.-B.

PERFUMY, MYDŁA, PUDRY, WODEJ KOLONSKA, PRZYBORY DO GOLENIA, ŚRODKI KOSMETYCZNE, ŚRODKI DO CZYSZCZENIA I KONSERWOWANIA ZĘBÓW.

SZCZOTKI, GRZEBIENIE, LUSTERKA I RÓŻNE INNE PRZYBORY TOALETOWE, PASTERKI NA NAGNIOTKI, SZCZOTECZKI DO ZĘBÓW »IDEAL«.

SYFONY I KAPSLE »SPARKLETS« DO SPORZĄDZANIA MUSUJĄCYCH NAPOJÓW. APARATY DO FILTROWANIA WODY, APARATY WSZELKIE PRZYBORY DO ROBIENIA WODY SODOWEJ,

Kraków **M. Beyer i Sp.** Sukiennice

Nowości Sezonowe

Bluzki jedwab., płócienne, zefirowe i batystowe.

Halki jedwabne, półjedwabne i wełniane. 715 3

ŻEGIESTÓW Zakład zdrojowo-kąpielowy

w Galicyi nad Popradem. 1013 15
 Poczta i telegraf w miejscu.

Kąpiele gazowo-wodne, błotne, hydropatyczne i rzeczne. — Pora kąpielowa od 20 maja do końca września. — Dwie restauracje. — Pensjonat z całym utrzymaniem, zależnie od pokoju od 8 Kor. dziennie. — Lekarz ordynujący: **Dr. Tymoteusz Piotrowski**, asystent kliniki akuszerji. były sekundariusz szpitala św. Łazarza. — **Woda Żegiestowska** najsilniejsza szczawa-żelazista, znajduje się we wszystkich składach wód mineralnych. Prospekta i wyjaśnienia przesyła na żądanie odwrotną pocztą. **Zarząd Zakładu zdrojowo-kąpielowego w Żegiestowie.**

Nuty kościelne

wydane przez Redakcję Czasopisma „Śpiew kościelny“ otrzymała i poleca:

Księgarnia Katolicka
Dr. W. Miłkowskiego

W KRAKOWIE
 ulica św. Jana 1. 6. (Hotel Saski)

Na żądanie Księgarnia wysyła bezpłatnie i franco spis tych muzykallów z oznaczeniem ceny.

Tamże prenumerować można dwutygodnik p. t.

„Śpiew kościelny.“

Przedpłata wynosi rocznie 12 kor.

Porebski i Zimler

Kraków Rynek 8
 polecają 725

perfumerye i mydła,
 grzebienie,
 szczotki,
 szpilki rogowe,
 przepinki do włosów.

Dom lub wille
 z ogrodem w śródmieściu wynajmę lub kupię. Zgłoszenia do Admin. Głosu Nar. 1014

SKLEP istniejący od kilkudziesięciu lat mieszany z trafiką, jest do odstąpienia z powodu słabości. Wiadomość ul. Grzegórzki 1. 3, w trafice. 1012 3

Ostrzeżenie!

Wobec naśladownictw naszych maszyn do szycia wyrabianych na sposób jednego z naszych najstarszych systemów, a oferowanych przez firmy konkurencyjne, jako maszyny Singera, lub też ulepszone Singera, zwracamy uwagę, że wyroby te nie są oryginalnymi Singera maszynami do szycia, oraz że nie pochodzą z naszej fabryki.

Światowo znane oryg. SINGERA maszyny do szycia nabyć można li tylko w naszych składach; kto zatem nabyć chce dobrą maszynę do szycia, powinien dokładnie poinformować się, czy takowa pochodzi z naszej firmy, niemniej nie zadawałnic się wymijającymi odpowiedziami.

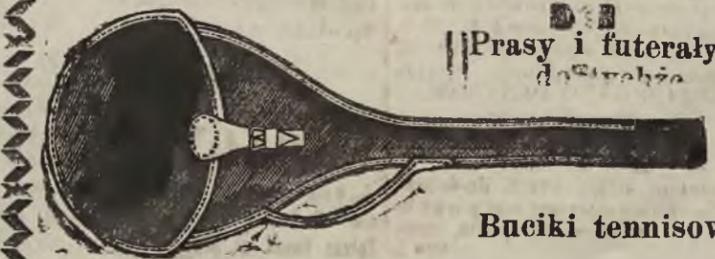
Zwracamy także szczególną uwagę na ochronną markę naszą, naśladowaną często przez konkurencję w ludzający sposób dla pobalamucenia kupującego 351

Singer Comp. Tow. Akc. Maszyn do szycia,
 Kraków, ul. Szpitalna 1. 40. Wolnica 11.

Kraków ul. Szpitalna 40, naprzeciw teatru miejsk.
Kazimierz, ul. Wolnica 11.

Filie Zachodniej Galicyi:
Chrzanów: Mickiewicza. **Tarnów:** Wałowa 13.
Rzeszów: ul. Trzeciego Maja 5. **Nowy Sącz:** ul. Jagiellońsk.

LAWN-TENNIS, Rakiety,

Buciki tenisowe

i inne przybory sportowe w wielkim wyborze polecają najtaniej
REIM i Sp. Kraków Rynek 37.

Rządowo uprawniona
Fabryka wód mineral. sztucznych i specyjaln. leczniczych
 pod firmą
K. RZAÇA i CHMURSKI
 w Krakowie, ulica św. Gertrudy, L. 4.
 wyrabia pod kontrolą komisji Przemysłowej Tow. Lekarskiego krak., polecone przez toż Towarzystwo 3200
WODY MINERALNE SZTUCZNE
 odpowiadające składem chemicznym wodom:
 Bilńskiej, Gieshüblerskiej, Selterskiej, Vichy, Homburg, Kissingen, tudzież specyjalne lecznicze jak: litową, bromową, jodową, żelazistą, kwaśną oraz wody mineralne normalne z przepisu prof. **Jaworskiego**. Sprzedaż cząstkowa w aptekach i drogueryach Cenniki na żądanie darmo.

Prawnik-rutynista

posiadający obszerną prowincjonalną praktykę w dziale niesporny a zwłaszcza w sporządzaniu wszelkiego rodzaju dokumentów oraz stosowe przepisów hipotecznych i katastralnych, mogący się wykazać rutyną w przeprowadzaniu transakcji i dokładną znajomością stosunków rodz. czych, uzyska korzystną posadę połączoną z prawem do stabilizacji i funduszu zaopatrzenia. — Zgłoszenia z wykazaniem wymaganych warunków, z dołączeniem dokładnego „curriculum vitae“ najdalej do 31go m. rb. nadsyłać należy listami niepoleconymi pod adresem: L w ó w, głów. poczta fach Nr. 2. 973

Wody mineralne natur., krajowe i zagraniczne TEGOROCZNE CZERPANIA nadeszły do głównego składu

poleca firma
I. WENTZL, Kraków.
 Telefon 14. Telegram: Wentzl Kraków.
 Cenniki wysyła się opłatnie. 831

Małżeństwo
 przybyłe z Londynu, udziela lekcji języka angielskiego. Hotel pod Różą, l. 36. 930 6

DLA KATOLIKA!
 W Liszkach jest do wydzierżawienia dom o 5 pokojach kuchni strychu piwnicy i małym ogródkiem w samym rynku gdzie można prowadzić sklep k. rzenny, wyszynk wina, herbaty, piwa i wszelkich trunków propinacyjnych. Cena domu przystępna. Urządzenie na wyszynk znajduje się w lokalu. Zgłoszenia przyjmuje Propinacya w miejscu. 959

PANNA
 lub młody mężczyzna,
 znajdzie zajęcie biurowe w handlu masarskim 1011 3
Józefa Bialika,
 Kraków, Florjańska 51.

Wiedeński Magazyn Mód
„WARSZAWIANKA“
 ul. Sławkowska 1. 30. 896

Młody człowiek,
 kawaler, znakomity rysownik techniczny, obznajmiony z miernictwem w polu, mogący się wykazać chlubnymi świadectwami z kilkoletniej praktyki, poszukuje zajęcia zaraz. Oferty pod „A. zaraz“, do Admin. Głosu Nar. 978 0

„ARS“ SALON sprzed rzeźb i obrazów tystów polskich, otwarty codziennie w dniu powszednim od 10 do 7 rana od 2 do 5 po południu.
 Ul. Bracka 5, na parterze

Jabłka 5 kg. koszyk s. 5
 5 kg. koszyk s. 5
 zaś samych najlepszych po 3 K 2
 za 90 cent. 5 kilo jabłek kuch. przesyła opłatnie 8
Spółka Sadow.-ogrod
 w Tarnowia.

Ważne dla PP. Inżynierów!
Poszukuje współnika
 do interesu technicznego z ka. iem do 3000 zlr., a który to in. ma wielką przyszłość w Krakow. Zgłoszenia do Redakcji Głosu N. 974

Zastępców
 przyjmuje wszędzie na warunkach najkorzystniejszych. Przedmiot zakupie nowy, pokup niebywa. Szczegóły każdemu bezpłatnie. **Ottow Thoma, Stuttgart, Reinsburgstrasse**

MIÓD w PŁASTRACH, 1 k. 2 kor., **MIÓD DESEROWY** k. racyjny 5 kg. 6 K 60 h. franc. **Norzeniewicz, Iwanczany p. l.**

Wydawca i Redaktor odpowiedzialny: **Dr. Antoni Beaupre**
 W Drukarni „Głosu Narodu“ w Krakowie, pod zarządem **S. Szembeka.**